

Przedmiotowe Zasady Oceniania - język polski.

Opracowany na podstawie:

- w klasach IV-VIII – programu nauczania: „ Nowe słowa na start!” wyd. „Nowa Era”; zgodny z wytycznymi podstawy programowej, realizowany w oparciu o podręczniki: „Nowe słowa na start!”.
- Statutu Szkoły Podstawowej im. gen. T. Kościuszki w Zieleniu;
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

O zasadach oceniania nauczyciel poinformował uczniów na pierwszych zajęciach edukacyjnych, co dokumentowane jest odpowiednim wpisem w dzienniku lekcyjnym, a rodziców poprzez obwieszczenie na stronie internetowej.

I. CELE PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Pomoc uczniowi w planowaniu pracy i rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy, informowanie na bieżąco rodziców (prawnych opiekunów) o postępach ich dzieci, trudnościach oraz specjalnych uzdolnieniach.
4. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
5. Dostarczenie informacji o możliwościach poprawy oceny.

II. KRYTERIA OCENIANIA

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej, posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,

- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej, samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,

- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów, w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę.

III. OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIE

- a) czytanie głośne, wyraziste, z akcentowaniem, intonacją, modulowaniem głosu, odpowiednim tempem;
- b) formy ustne:

- dialog, streszczenie, odpowiadanie na pytania, rozwiązywanie problemu, recytacja, wypowiedzi na forum klasy;

c) formy pisemne:

- prace klasowe o tematyce związanej z lekturą, podsumowujące dział;
- sprawdziany, testy sprawdzające wiadomości i umiejętności z zakresu nauki o języku;
- kartkówki dotyczące materiału z trzech ostatnich tematów, nie muszą być zapowiadane,
- prace domowe, zadania wykonywane w zeszycie ćwiczeń;
- wypowiedzi pisemne na lekcji,

- dyktanda;

d) inne formy:

- wyniki pracy w grupie;
- wytwory pracy ucznia – plakaty, zaproszenia, zawiadomienia itp.;
- zadania dodatkowe, np. prezentacje multimedialne, projekty długoterminowe;
- zaangażowanie i wkład pracy ucznia na zajęciach lekcyjnych;

Lp.	Forma oceniania
1.	Praca klasowa
2.	Sprawdzian
3.	Kartkówka
4.	Odpowiedź ustna
5.	Krótkie wypowiedzi pisemne na lekcji
6.	Zadanie domowe

7.	Recytacja
8.	Dyktando
9.	Prezentacja multimedialna
10.	Projekt
11.	Plakat
12.	Wypracowanie – w domu, na lekcji
13.	Karta pracy
14.	Ciche czyt. ze zrozumieniem
15.	Technika głośnego czytania
16.	Inne

W formach pisemnych, bez określonych poziomów wymagań, wyniki punktowe przeliczane są na oceny szkolne w następujący sposób:

Liczba procentowa zdobytych punktów	Stopień szkolny
0–29%	niedostateczny
30–49%	dopuszczający
50–69%	dostateczny
70–84%	dobry
85–94%	bardzo dobry
95-100%	celujący

Wyżej wymienioną skalę procentów udziału punktów stosuje się we wszystkich punktowanych pracach pisemnych, przeliczając je na ocenę.

Przedmiotem oceny ucznia są realne osiągnięcia, czyli praca i postępy w uczeniu się, a nie tylko aktualny stan wiedzy i umiejętności. Poniżej zamieszczono kilka najważniejszych zasad oceniania:

1. Ocenia się rytmicznie, funkcjonalnie, systematycznie, w różnych formach i warunkach, zapewniając obiektywizm, uczciwość i sprawiedliwość.
2. Ocena roczna uwzględnia częściowe oceny z I i II semestru. Wynika z zakresu opanowanych umiejętności, zdobytych wiadomości, a także wkładu pracy.
3. Nauczyciel jest zobowiązany, na podstawie pisemnej opinii poradni psychologiczno - pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z programu nauczania.
4. Oceny śródroczne i roczne wystawia się wg zasady – do 0,70 zaokrągla się „w dół”, a od 0,70 zaokrągla się „w górę”.

W zależności od uzyskania średniej ważonej uczeń uzyskuje następującą ocenę śródroczną/roczną: celujący – średnia ważona na poziomie 5,71 i więcej, bardzo dobry - średnia ważona na poziomie 4,71 – 5,70, dobry - średnia ważona na poziomie 3,71 – 4,70, dostateczny - średnia ważona na poziomie 2,71 – 3,70, dopuszczający - średnia ważona na poziomie 1,71 – 2,70, niedostateczny - średnia ważona na poziomie 1,00 - 1,70.

5. W tym roku szkolnym w klasach nadal wprowadzane są elementy oceniania kształtującego w związku z przystąpieniem szkoły w roku szkolnym 2019/2020 do programu Całościowy Rozwój Szkoły CEO. Uzasadnienie oceny bieżącej obejmuje odniesienie się do wcześniej ustalonych i znanych uczniowi kryteriów (oczekiwań) wobec jego pracy, wypowiedzi lub innej aktywności oraz wskazanie jakie umiejętności uczeń opanował, a co powinien utrwalić i jak ma pracować dalej.

IV. SPOSOBY KORYGOWANIA BRAKÓW, POPRAWIANIA WYNIKÓW NIEKORZYSTNYCH

1. Prace klasowe, testy, sprawdziany zapowiadane są co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem i zapisywane w dzienniku elektronicznym oraz poprzedzone lekcją powtórzeniową.
2. W ciągu tygodnia mogą się odbyć maksymalnie trzy prace klasowe lub sprawdziany. Jednego dnia może być zaplanowana tylko jedna praca klasowa lub jeden sprawdzian.
3. Kartkówki i odpowiedzi ustne są niezapowiedzianymi formami kontroli.
4. W ciągu semestru przeprowadza się co najmniej kilka prac klasowych lub sprawdzianów. Po pracy klasowej, sprawdzianie czy teście przewidziana jest lekcja poświęcona ich omówieniu i poprawie.
5. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe.
6. Uczeń, który nie uczestniczył w sprawdzianie w wyznaczonym terminie, jest zobowiązany napisać go w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły.
7. Uczeń, którego nie zadowala ocena ze sprawdzianu lub pracy klasowej, ma prawo w ciągu dwóch tygodni od jej otrzymania jeden raz przystąpić do jej poprawy. Uczeń zostaje przy pierwotnej ocenie ze sprawdzianu, jeśli w wyniku poprawy otrzymał ocenę taką samą bądź niższą. Poprawiona ocena jest tej samej wagi, którą miała ocena poprawiana, a ocena poprawiana otrzymuje wagę 1.

8. Ustnie pracę pisemną może poprawiać ten uczeń, który zgodnie ze wskazaniami PPP i zespołu udzielającego pomocy psychologiczno - pedagogicznej wymaga indywidualnego podejścia lub pomocy nauczyciela.

V. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB ROZWOJOWYCH I EDUKACYJNYCH ORAZ MOŻLIWOŚCI PSYCHOLOGICZNYCH

Kryteria pracy i oceniania dzieci dyslektycznych, z ryzykiem dysleksji lub innymi specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

1. Kryteria dotyczą uczniów posiadających opinie z poradni psychologiczno–pedagogicznej lub poradni niepublicznej.
2. W przypadku uczniów dyslektycznych nauczyciel ma na uwadze przede wszystkim usprawnienie systemu językowego.
3. Stara się nie oceniać głośnego czytania ucznia przy całej klasie; umiejętność tę w miarę potrzeb sprawdza indywidualnie.
4. Uczniowie są zobowiązani do przeczytania całej lektury szkolnej.
5. Nauczyciel stara się w miarę możliwości kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie czytanych przez ucznia poleceń.
6. Ze względu na wolne tempo czytania lub pisania można wydłużyć czas pracy dziecka.
7. Często stosowane jest sprawdzanie wiadomości, ograniczając się do krótkich partii materiału.
8. W ocenie prac pisemnych dyslektyków będą uwzględniane wartości merytoryczne, rozumiane jako: stopień opanowania umiejętności lub wiedzy i sposób jej przekazania

(zrozumienie tematu, znajomość opisywanych zagadnień, kompozycja, komunikatywność – mimo błędów językowych, zamykanie myśli w granicach zdania – nie ma potoku składniowego, wypowiedź logicznie uporządkowana mimo błędów ortograficznych, graficznych i interpunkcyjnych).

9. Formy sprawdzania i oceniania postępów w zakresie ortografii mają charakter: dyktand z komentarzem, okienkiem ortograficznym, pisaniem z pamięci i innych ćwiczeń ortograficznych. Zakres sprawdzianu ortograficznego powinien obejmować jeden rodzaj trudności ortograficznej.
10. W miarę możliwości zapewnia się uczniowi miejsce w pierwszych rzędach.
11. Akceptuje się pismo drukowane. W zeszytach przedmiotowych nie oceniana jest estetyka pisma.
12. W przypadku prac nieczytelnych uczeń powinien głośno je odczytać.
13. Uczeń oraz rodzic dziecka dyslektycznego powinni systematycznie i rzetelnie pracować w kierunku pokonywania trudności szkolnych.
14. Ocena klasyfikacyjna, końcoworoczna uzależniona będzie od postępów w nauce, od zaangażowania i systematyczności w pracy.

Powyższe kryteria obowiązują także przy ocenianiu uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, posiadających opinie PPP lub objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną, wynikającą z indywidualnych potrzeb ucznia. Ponadto w miarę potrzeb zapewnia się uczniowi:

- wydłużenie czasu pracy, limitu na opanowanie materiału,
- egzekwowanie mniejszej partii materiału z zachowaniem prawa do oceny bardzo dobrej,
- ocenianie wysiłku włożonego w wykonanie zadania, a nie efektów pracy,
- dostosowanie warunków kształcenia do możliwości psychofizycznych.

Kryteria pracy i zasady oceniania uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

1. Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim realizują tę samą podstawę programową, co ich sprawni rówieśnicy.

Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne (niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego programu nauczania) do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.

2. W przypadku ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim nauczyciel skupia się na dalszym rozwijaniu sprawności językowych, w tym kształtowaniu złożonych struktur gramatycznych oraz budowaniu dłuższych wypowiedzi powiązanych w logiczną całość. Dostosowuje się formy i metody pracy z zastosowaniem ułatwień: odpowiednim doбором tekstów, ograniczeniem pojęć koniecznych do zapamiętania na rzecz ich zastosowania, praktyczny walor wypowiedzi pisemnych, modyfikacja tematyki wypowiedzi ustnych (plan wypowiedzi, wizualizacja).

3. Ocenę z przedmiotu ustala nauczyciel prowadzący. Podstawą oceniania jest położenie akcentu na ocenę wkładu pracy i zaangażowania, a nie poziom wiadomości czy umiejętności.

Zasady oceniania uczniów z niepełnosprawnością umysłową w stopniu lekkim:

- Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował treści zawarte w wymaganiach podstawowych dla danego poziomu edukacyjnego.
- Ocenę bardzo dobrą lub celującą uczeń otrzymuje, gdy opanuje treści wykraczające poza poziom podstawowy.
- Jeżeli poziom wiedzy ucznia jest niższy niż podstawowy, otrzymuje on ocenę dostateczną lub dopuszczającą (w zależności od zakresu niedostatków w osiągnięciach ucznia).
- Jeżeli uczeń wykazuje problemy w opanowaniu wymagań podstawowych, ale posiada minimum wiedzy i umiejętności dla danego poziomu edukacji i stara się uczestniczyć w procesie nauczania, to zasługuje na ocenę dostateczną.
- Uczniowi, który wykazuje fragmentaryczną wiedzę i niski poziom umiejętności, wystawia się ocenę dopuszczającą.
- Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania. Nie jest w stanie wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.

VI. ZASADY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O POSTĘPACH W NAUCE

1. O zasadach oceniania nauczyciel informuje:

a) uczniów na pierwszych zajęciach edukacyjnych, co dokumentowane jest odpowiednim wpisem w dzienniku lekcyjnym;

- b) rodziców poprzez obwieszczenie na stronie internetowej szkoły w sekcji zasady oceniania nie później niż do dnia pierwszego zebrania.
2. O szczegółowych kryteriach dla poszczególnych ocen cząstkowych nauczyciel informuje uczniów na bieżąco.
3. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów). Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne otrzymują do wglądu według zasad:
- a) uczniowie – zapoznają się z poprawionymi pracami pisemnymi w szkole po rozdaniu ich przez nauczyciela,
 - b) rodzice uczniów – na wniosek - na zebraniach klasowych lub po ustaleniu terminu z nauczycielem uczącym danego przedmiotu.
4. Przewidywane oceny roczne (semestralne) nauczyciel zapisuje w dzienniku elektronicznym.

Uwagi końcowe:

1. Uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeśli zgłosi brak przygotowania, które nastąpiło z ważnych przyczyn, potwierdzonych pisemnie przez rodzica/opiekuna lub zgłoszonych w dzienniku elektronicznym.
2. Dwa razy w semestrze uczeń może zgłosić brak przygotowania do lekcji bez żadnych sankcji, nie podając przyczyny. Nie dotyczy to lekcji, na których nauczyciel zaplanował sprawdzian.
3. Prace domowe, szczególnie wypracowania, powinny być wykonywane w terminie. Jeśli ich brak, nauczyciel odnotowuje to w dzienniku i wyznacza nowy termin. W przypadku ponownego niedotrzymania terminu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
4. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
5. Nie ocenia się ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole. Okres ten trwa od 3 do 7 dni (w zależności od długości absencji).
6. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną.
7. Uczeń nieobecny na pracy sprawdzającej wiadomości i umiejętności z danego działu jest zobowiązany do napisania jej w terminie siedmiu dni po powrocie do szkoły lub w terminie uzgodnionym przez nauczyciela, w przypadku gdy uczeń ze swojej winy nie pisał pracy klasowej w wyznaczonym terminie, otrzymuje ocenę niedostateczną.

VII. NAUCZANIE ZDALNE

Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość mogą być realizowane w szczególności:

- 1) przez podejmowanie przez ucznia aktywności określonych przez nauczyciela za pomocą narzędzia Google Classroom w domenie szkoły, potwierdzających zapoznanie się ze wskazanym materiałem, rozwiązaniem zadań, testami, projektami itp. dających podstawę do oceny pracy ucznia,
- 2) z wykorzystaniem:

- a) materiałów i funkcjonalności Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej,
- b) materiałów dostępnych na stronach internetowych jednostek podległych Ministrowi Edukacji Narodowej, tym Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych,
- c) innych materiałów wskazanych przez nauczyciela;

3) z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej zapewniających wymianę informacji między nauczycielem, uczniem lub rodzicem;

W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkoły i prowadzenia nauczania zdalnego:

- a. realizować podstawę programową uwzględniającej potrzeby edukacyjne i możliwości psychofizyczne dzieci i uczniów, poprzez wskazanie źródeł i materiałów niezbędnych do realizacji zajęć, w tym materiały w postaci elektronicznej, z których uczniowie lub rodzice mogą korzystać,
- b. informować rodziców o dostępnych materiałach i możliwych formach ich realizacji przez dziecko lub ucznia w domu – w przypadku dzieci objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi,
- c. dostosować do ustalonego tygodniowego planu nauczania zakresu treści nauczania oraz modyfikacji odpowiednio programu nauczania, tak by realizacja podstawy programowej nie została zagrożona,
- d. monitorować postępy uczniów oraz weryfikować wiedzę i umiejętności uczniów potwierdzających zapoznanie się ze wskazanym materiałem, dających podstawę do oceny pracy ucznia oraz informowanie uczniów lub rodziców o postępach ucznia w nauce, a także uzyskanych przez niego ocenach,
- e. systematycznie realizować i dokumentować zajęcia zgodnie z obowiązującym tygodniowym planem lekcji,
- f. wyznaczyć konsultacje on-line, być dostępnym dla uczniów i rodziców w czasie godzin realizacji zgodnie z tygodniowym planem pracy odpowiadania na pytania zadawane przez uczniów i rodziców poprzez e-dziennik czy inne komunikatory,
- g. publikować materiały i zadania uczniom zgodnie z obowiązującym godzinowym planem lekcji w danym dniu.

VIII. EWALUACJA PZO

Ewaluacja ma na celu określenie efektów pracy dydaktycznej i wychowawczej, na którą mają wpływ: nauczyciel, uczniowie, rodzice.

1. Ewaluacja dokonywana będzie raz w roku.
2. Informacje zbierane będą:
 - na podstawie wyników zewnętrznego egzaminu umiejętności i kompetencji,
 - na podstawie zmian w Statucie,
 - na podstawie obserwacji nauczyciela, rozmów z rodzicami i uczniami.

KLASA VII

OCENĘ CELUJĄCĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl.

VII (spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą), oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- twórczo rozwiązuje problemy i zagadnienia z literatury i gramatyki,
- rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia, a temat na który uczeń się wypowiada jest wyczerpująco przez niego zrealizowany,
- prawidłowo ocenia i wartościuje problemy, zjawiska, dotyczące literatury, kultury oraz języka,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach literackich, recytatorskich, teatralnych w szkole i poza szkołą,
- potrafi krytycznie ustosunkować się do literackiej, językowej i kulturowej rzeczywistości,
- umie odnaleźć korelacje między czytany tekst a współczesnością,
- potrafi odwołać się do kontekstu historyczno-literackiego,
- z łatwością omawia środki stylistyczne podając powód lub skutek ich zastosowania,
- podejmuje dyskusje, w której używa logicznych i zgodnych z rzeczywistością sądów,
- w swoich wypowiedziach odwołuje się do poznanych wcześniej tekstów,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- otrzymuje maksymalną liczbę punktów za prace pisemne.

Nauka o języku, tworzenie wypowiedzi, samokształcenie:

- posiada wszystkie umiejętności przewidziane programem kl. VII.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował pełen lub prawie pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VII (spełnia wymagania na ocenę dobrą), oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- uczeń wykazuje szczegółową znajomość treści przeczytanych lektur,

- zna cechy i budowę dramatu: akt, scena, tekst główny i poboczny, monolog, dialog,
- samodzielnie potrafi wyjaśnić i wskazać w tekście: neologizm, eufemizm, inwokacja, symbol, alegoria, pytanie retoryczne (powtórzenie), ironia,
- definiuje i rozróżnia gatunki literackie: satyra, nowela, opowiadanie,
- definiuje i rozróżnia gatunki publicystyczne: wywiad,
- potrafi omówić cechy świata przedstawionego, narratora, fabułę.

Kształcenie językowe:

- potrafi omówić tworzenie i budowę słowotwórczą wyrazów,
- bezbłędnie zapisuje kłopotliwe przyrostki i przedrostki w wyrazach złożonych,
- nie popełnia błędów w zapisie wyrazów z *q, ę, om, on, em, en,*
- poprawnie zapisuje przymiotniki złożone i rzeczowniki zakończone na *-i, -ii, -ij,*
- potrafi wyjaśnić upodobnienia i uproszczenia fonetyczne, akcentowanie sylab,
- zna typy imiesłówów,
- potrafi znaleźć w tekście imiesłowowy równoważnik zdania,
- zna zasady pisowni *nie* z imiesłowami,
- zna i regularnie posługuje się zasadami cytowania cudzych tekstów,
- poprawnie stosuje przecinek w wypowiedzeniu złożonym i wielokrotnie złożonym,
- poprawnie posługuje się skrótami i skrótowcami,
- potrafi omówić i wskazać w tekście wypowiedzenie wielokrotnie złożone i fragmenty mowy zależnej i niezależnej,
- nie popełnia błędów w zapisie bezosobowych form czasownika zakończonych na *-no* i *-to,*
- potrafi zdefiniować i podać przykłady czasowników dokonanych i niedokonanych,
- wie, czym jest strona bierna i czynna czasownika,
- umie wskazać w tekście zdania złożone.

Tworzenie wypowiedzi:

- tworzy wywiad i rozprawkę całkowicie poprawnie pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- steruje dyskusją wykorzystując sposoby jej prowadzenia,
- tworzy prezentacje wykorzystując wypowiedź argumentacyjną.

Samokształcenie:

- samodzielnie prowadzi zajęcia - przygotowanie prezentacji na zadany temat (przedstawienie rezultatów swojej pracy, krytyczna ocena zdobywanych informacji i wyrażanie opinii na podejmowany temat, wskazanie źródeł wykorzystanych informacji),
- systematycznie samodzielnie pogłębia wiedzę poprzez wyszukiwanie dodatkowych tekstów,
- uczeń jest przewodniczącym zespołu projektowego.

OCENĘ DOBRĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową (spełnia wymagania na ocenę dostateczną), oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- odczytuje tekst na poziomie przenośnym,
- określa nadawcę i odbiorcę tekstu,
- wyjaśnia motywy postępowania bohaterów, ocenia ich zachowania – potrafi odnieść je do ogólnie przyjętych wzorców,
- potrafi określić funkcje środków artystycznego przekazu – epitet, porównanie, przenośnia, onomatopeja, pytanie retoryczne,
- posługuje się terminami realizm i fantastyka, adaptacja filmowa i adaptacja teatralna,
- posługuje się terminami związanymi z dramatem,
- określa role aktora, scenografa i charakteryzatora,
- próbuje omówić elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim,
- nazywa elementy groteski w utworze,
- uzasadnia własne zdanie za pomocą rzeczowych argumentów,
- opisuje uczucia własne i bohaterów literackich,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Kształcenie językowe:

- rozpoznaje zjawisko manipulacji i prowokacji językowej,
- odróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, prawidłowo używa różnych form rzeczowników, przymiotników i liczebników,
- łączy wyrazy w zdaniu i zdania za pomocą spójnika,
- określa części mowy i ich formy w tekście,
- sporządza wykres zdania pojedynczego określając części zdania,
- odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego,
- zna rodzaje podmiotu i wskazuje je w tekście,
- rozróżnia rodzaje zdań,
- zna podstawowe zasady ortograficzne,
- wskazuje sposoby wzbogacania zasobu słownikowego języka.

Tworzenie wypowiedzi:

- redaguje opis, charakterystykę, pamiętnik, sprawozdanie, instrukcję, zaproszenie, ogłoszenie,
- komponuje i redaguje tekst, zna i stosuje różne rodzaje opisów – sztuki, przeżyć, sytuacji,
- chętnie uczestniczy w dyskusji,
- tworzy prezentacje.

Samokształcenie:

- samodzielnie pogłębia wiedzę.

OCENĘ DOSTATECZNĄ

Otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości przewidzianych podstawą programową (spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą), oraz:.

Kształcenie literackie i kulturowe:

- wykazuje się znajomością treści lektur,
- rozpoznaje rodzaje literackie; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju,
- rozróżnia gatunki, w tym: komedia, fraszka, sonet, pieśń, ballada, tragedia – i wymienia ich podstawowe cechy,
- rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, eufemizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje,
- zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje;
- zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej funkcje,
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych oraz elementy wiedzy o historii i kulturze oraz potrzebne konteksty,
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego,
- porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,
- interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia),
- dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa,
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury,
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

Kształcenie językowe:

- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie; rozumie rozbieżności między mową a pismem,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń,
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy,
- rozpoznaje imiesłowowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie,

- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone,
- odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie,
- rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu,
- zna typy skrótów i skrótowców – określa ich funkcje w tekście,
- rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach,
- rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich,
- wykorzystuje wiedzę o wymianie głosek w wyrazach pokrewnych oraz w tematach fleksyjnych wyrazów odmiennych,
- zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

Tworzenie wypowiedzi:

- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę,
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi,
- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych),
- wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych,
- odróżnia przykład od argumentu,
- przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie,
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka, wywiad,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje,
- dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów.

Samokształcenie:

- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie,
- rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy,
- rozwija nawyki systematycznego uczenia się,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

Otrzymuje uczeń, który samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- wykazuje się ogólną znajomością treści lektur,
- odczytuje tekst na poziomie dosłownym,
- rozpoznaje w tekście najważniejsze informacje,
- odróżnia rodzaje literackie,
- rozpoznaje cechy gatunkowe noweli, powieści, opowiadania, pamiętnika, komedii, tragedii, trenu,
- podejmuje próby uczestniczenia w dyskusji,
- podejmuje próby charakterystyki postaci, pisze list, sprawozdanie, prostą notatkę, streszczenie, zaproszenie, ogłoszenie i stara się by zapis wypowiedzi był estetyczny,
- dostrzega różnicę między literaturą piękną a literaturą naukową.

Kształcenie językowe:

- rozpoznaje wyraz pochodny i podstawowy,
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa,
- rozumie znaczenie homonimów,
- rozróżnia zdanie pojedyncze, złożone i równoważnik zdania,
- zna podstawowe zasady ortograficzne,
- poprawnie przytacza cudze wypowiedzi.

Tworzenie wypowiedzi:

- korzystając ze wskazówek nauczyciela tworzy recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad,
- streszcza tekst,
- formułuje pytania do tekstu,
- czyta głośno i mówi z pamięci fragmenty tekstu,
- z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedź odpowiednią dla danej formy gatunkowej,
- podejmuje próby argumentacji przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych,
- wyraża własne zdanie.

Samokształcenie:

- korzysta z informacji,
- uczestniczy w projektach edukacyjnych,
- pracuje nad systematycznym uczeniem się,
- w miarę swoich możliwości i zainteresowań uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim mieście.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

Otrzymuje uczeń, który nie opanował zakresu wiadomości przewidzianych podstawą programową dla danego etapu edukacyjnego.

- nie potrafi, nawet przy pomocy nauczyciela, zredagować poznanych form wypowiedzi,
- nie opanował elementarnych wiadomości z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz nauki o języku przewidzianych podstawą programową w klasie VII,

- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych i interpunkcyjnych,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności,
- nie podejmuje starań w celu uzyskania oceny pozytywnej.